

Щербина К. В.,
студентка 5 курсу,
8 групи, факультету адвокатури
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

СУЧАСНИЙ СТАН ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Ключові слова: корупція, стан, запобігання, протидія.

Keywords: corruption, state, prevention, opposition.

Анотація: розглянуто сучасний стан корупції в Україні, її умовний поділ на види, а також шляхи запобігання і протидії явищу.

Abstract: the current state of corruption in Ukraine, its conditional division into species, as well as ways of preventing and counteracting the phenomenon are considered.

«Не зважаючи на всі заходи для боротьби з корупцією в Україні, на жаль, кількість респондентів, які вважають, що хабарництво і корупція широко розповсюджені в країні, залишається на неприйнятному високому рівні – 88%. За даним показником Україна знаходиться на найнижчих позиціях серед усіх країн-учасниць дослідження ЕУ», – Олександр Кредісов, керуючий партнер компанії ЕУ в Україні, співголова Центру з дослідження ринків, що розвиваються, ЕУ Global, про результати опитування бізнесу в Україні [1].

На мою думку, саме це дослідження, що проводилося компанією ЕУ- міжнародним лідером із аудиту, оподаткування, супроводу угод і консультування – пояснює існуючий стан та тенденції корупції в Україні. У період з листопада 2016 року по січень 2017 року компанія Ipsos MORI, що займається міжнародними ринковими дослідженнями, на замовлення компанії ЕУ провела 4100 інтерв'ю в 41 країні регіону EMEA. Інтерв'ю проводилися на рідних мовах респондентів в режимі онлайн або при особистих зустрічах. Серед респондентів – члени рад директорів, керівники середньої і вищої ланки, а також інші співробітники, що представляють компанії різних розмірів і з різних галузей. Дослідження проводилося і в Україні, де було опитано 100 співробітників компанії.

У світовому Індексі сприйняття корупції (СРІ) за 2016 рік Україна отримала 29 балів зі 100 можливих. Це на 2 бали більше, ніж минулого року, але недостатньо для країни, влада якої назвала боротьбу з корупцією головним пріоритетом. У всесвітньому рейтингу СРІ Україна цього року посідає 131 місце зі 176 країн [2]. Я вважаю, що в 2017 році ситуація кардинально не змінилась, адже корупція і сьогодні пронизує усі сфери нашого життя.

Жодна із соціально-політичних та економічних систем світу не мала й не матиме повного імунітету від корупції, змінюються лише її обсяги та прояви, що регулюється ставленням до цього явища держави й суспільства в цілому.

Варто відзначити, що коли рівень поширення корупції перетинає певну межу й починає загрожувати національній безпеці держави, суспільству та існуючій владі, протидія цьому явищу виходить на передній план. Наприклад, коли свого часу ізраїльському Прем'єр-міністру Б. Нетаньяху запропонували назвати три головні завдання його уряду на найближчу перспективу, він відповів: «Перша – боротьба з корупцією, друга – боротьба з корупцією, і третя – боротьба з корупцією». Ось так: не проблеми сектору Газа, не військова загроза з боку окремих арабських держав, а поширення корупції в досить розвинутій і демократичній державі є однією з головних проблем, що потребує негайного вирішення [3, с. 143–144].

Варто відмітити, що на сьогодні існує ряд державних органів, які розробляють політику, здійснюють розслідування та сприяють протидії корупції, зокрема: Національне агентство з питань запобігання корупції, Національне антикорупційне бюро України, Спеціалізована антикорупційна прокуратура, Національне агентство з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, а також збільшується частка громадського сектору, що намагається протидіяти корупції всіма законними способами.

На мою думку, можна виділити три рівні корупції в Україні: «велика» корупція, політична та «дрібна». «Велика» корупція означає зловживання на вищому рівні влади, що приносить вигоду меншості за рахунок решти більшості, завдає серйозної і широко поширеної шкоди людям і суспільству, часто залишається безкарною (наприклад, непрозорі схеми торгівлі газом). Політична корупція означає маніпулювання політикою, інституціями та формальними правилами при розподілі ресурсів і фінансуванні політичних осіб, які приймають рішення, та зловживають своїм становищем, щоб підтримувати свою владу, статус і багатство (наприклад, депутатська недовідомість для прикриття бізнесу, лобіювання власних інтересів). «Дрібна» корупція – щоденне зловживання повноваженнями державних посадових осіб в їх взаємодії зі звичайними громадянами, які намагаються отримати доступ до основних товарів або послуг в лікарнях, школах, поліції та інших установах [2].

Оскільки в суспільстві існує значний рівень корупції, то його необхідно долати всіма можливими законними способами. На мою думку, першочергово варто почати з інформаційно-просвітницької діяльності серед населення: проведення інформаційних кампаній, що

формуватимуть негативне ставлення до корупції; роз'яснення положень законодавства у сфері боротьби з корупцією та діями, у разі вимагання неправомірної вигоди; формування ідеї, що викриття корупціонера є нормальним, навіть позитивним явищем, адже ми творимо наше громадянське суспільство; запровадження рольових ігор щодо боротьби з корупцією в дитячих садках, а також навчальної дисципліни в школах, адже формування особистості починається з раннього віку, а тому необхідно, щоб змалечку в людини формувалась нетерпимість до цього явища. Вторинним етапом має бути викорінення «великої» корупції, щоб кожен громадянин зрозумів, що «не громадянин для держави, а держава для громадяна».

Варто погодитись з думкою Н. В. Сметаніної, що зростання антикорупційного потенціалу суспільства, формування психологічної установки в населення щодо неприйняття корупції як способу розв'язання проблем, роз'яснення найбільш важливих антикорупційних заходів, спрямованих на подолання пасивності суспільства щодо протидії корупції, залучення широких верств населення до активної участі в антикорупційній діяльності і проведення інформаційних кампаній має ґрунтуватись також на дослідженні і усвідомленні наслідків корупційних злочинів. Усвідомлення населенням руйнівного потенціалу корупційних дій (зокрема, зростання вартості послуг при їх низькій якості, порушення конкурентних засад працевлаштування, складність розвитку власної справи, застарілі технології) стане дієвим заходом у реалізації антикорупційної політики держави [4, с. 175].

Отже, корупція як явище продовжує існувати в нашому суспільстві. На жаль, думка громадськості в цьому плані є вирішальною – побороти це явище державі вдається досить і досить повільно. Я вважаю, що побороти корупцію нам вдасться лише після того, як всі громадяни стануть на шлях боротьби з корупцією та перестануть замовчувати факти вимагання, допоможуть молодшому поколінню зрозуміти весь негатив цього явища, а влада в свою чергу сприятиме викоріненню корупції у всіх її проявах.

Список використаної літератури:

1. EY. Building a better working world [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ey.com/ua/uk/newsroom/news-releases/news-ey-senior-managers-failing-to-set-right-tone-on-business-ethics-finds-ey-fraud-survey>
2. Transparency International Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ti-ukraine.org/research/indeks-koruptsiyi-cpi-2016/>
3. Луценко М. М. Корупція в Україні: сучасний стан та проблеми протидії / М. М. Луценко, Л. І. Щербина // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. –2015. – № 15. – Том 2 – Одеса, 2015. – С. 142–145.
4. Сметаніна Н. В. Ціна корупційних злочинів / Н. В. Сметаніна // Кримінально-правові та кримінологічні засади протидії корупції: зб. тез. доп. V Міжнар. наук.-практ. конф., (31 березня 2017 р., м.Харків, Україна). – Харків, 2017. – С. 175–176.

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

ЗЛОЧИННІСТЬ У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ

Матеріали XVI Всеукраїнської кримінологічної
конференції для студентів, аспірантів та молодих вчених

(м. Харків, 12 грудня 2017 р.)

За загальною редакцією
професора *А. П. Гетьмана* і професора *Б. М. Головкина*

Харків
«Право»
2017

УДК 343.9.01:005.44
ББК 67.61я431
3-68

Редакційна колегія:
проф. А. П. Гетьман,
проф. Б. М. Головкін,
канд. юрид. наук, доц. О. В. Ткачова,
канд. юрид. наук, ас. О. В. Таволжанський,
канд. юрид. наук, ас. Н. В. Сметаніна,
канд. юрид. наук, ас. К. Д. Кулик,
канд. юрид. наук, ас. О. О. Шуміло,
ст. лаб. К. С. Остапко

**Злочинність у глобалізованому світі : матеріали XVI Всеукр.
3-68 кримінол. конф. для студентів, аспірантів та молодих вчених (м. Хар-
ків, 12 груд. 2017 р.) / за заг. ред. А. П. Гетьмана і Б. М. Головкіна. –
Харків : Право, 2017. – 420 с.**

ISBN 978-966-937-307-6

ISBN 978-966-937-307-6

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2017
© Оформлення. Видавництво «Право», 2017